

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Den 25. maj 2021

Dansk Erhvervs høringsvar vedrørende EU-Kommissionens undersøgelse om nye genomteknikker

Dansk Erhverv takker for muligheden for at komme med svar på høring vedrørende EU-Kommissionens undersøgelse om nye genomteknikker (NGT'er).

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv er som udgangspunkt meget positivt indstillet for nye teknologiske fremskridt og anvendelse af nye teknikker. Derfor er det helt overordnet også meget problematisk, at vi i dag har EU regulering som er meget teknologi-specifik ifht. hvilke teknologier der anvendes, og ikke hvorvidt der er nogen risici forbundet med anvendelsen.

Organismer udviklet med NGT er ifølge EU-domstolens afgørelse (sag C-528/16 fra 2018) underlagt EU's nuværende GMO-regulering. EU-Kommissionen har i lyset af EU-domstolens afgørelse undersøgt begrænsninger ved den nuværende GMO-regulering og hvorvidt denne er tidssvarende.

Dansk Erhverv hilser derfor EU kommissionens undersøgelse velkomment. Der er behov for en opdatering af EU-reguleringen, så den bliver tidssvarende og innovationsfremmende.

Derudover forklarer Kommissionen i undersøgelsen, at mærkningsoplysninger på fødevarer generelt er en vigtig forbrugeroplysning, som giver dem mulighed for, at træffe bevidste og informerede valg. Hvad angår mærkning af NGT-produkter, er der dog modsatrettede holdninger til effektiviteten af en sådan mærkning. Det er Dansk Erhvervs holdning, at mærkningen på fødevarer altid skal være tydelig og troværdig, da forbrugerne har ret til information og valgfrihed. Samtidig må kravene dog ikke blive så detaljerede, at de skaber unødvendige omkostninger for virksomhederne, ligesom at de bør være ens for fødevarer produceret indenfor og udenfor EU.

Dansk Erhverv er enig med EU-Kommissionens undersøgelse som konkluderer, at den nuværende GMO-regulering (herunder direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af GMO) ikke er egnet til formålet for nogle NGT'er og typer af produkter, hvorfor den skal tilpasses den videnskabelig og teknologiske udvikling. Derfor bakker Dansk Erhverv op om, at udsætningsdirektivet opdateres samtidig med at målet om borger- og miljøbeskyttelse fastholdes – herunder ovenfor-nævnte passus omkring mærkning.

Dansk Erhverv er enig med Novozymes og andre i, at den nuværende regulering skaber en række konkurrencemæssige udfordringer i forhold til importerede produkter og detektion af disse. Hvis virksomheder ikke kan markedsføre bioteknologiske produkter i EU, så flytter de deres aktiviteter til de lande hvor man kan markedsføre sine produkter som f.eks. USA og fremover måske også UK.

Kort efter Brexit annoncerede den engelske regering¹ et opgør med EU-regulering ifht. NGT med henblik på at tiltrække innovation, kapital og nye virksomheder til UK, der kan udvikle morgendagens bæredygtige løsninger. Dansk Erhverv ser med stor bekymring på den nuværende danske og EU-regulering, der er en mulig hæmsko for vækst, beskæftigelse og udvikle af nye bæredygtige løsninger i Danmark. Derfor er det positivt, at undersøgelsen har bekræftet, at produkter udviklet ved brug af NGT'er har potentiale til at bidrage til bæredygtighed og målsætningerne i Green Deal samt EU's Farm-to-Fork strategi.

Specifikke bemærkninger

Dansk Erhverv deler Novozymes og andres betragtninger herunder, at:

- Det er positivt, at Kommissionen i undersøgelsen lægger op til en ny godkendelsesprocedure, der vurderer ud fra produktet fremfor processen. Det er positivt for fremtidig innovation, og kan være med til at sikre, at organismer vurderes ud fra deres egenskaber fremfor den proces, der har ført til disse egenskaber, og dermed risikovurderes sammenlignelige organismer ens uanset hvordan de er frembragt.
- Dansk Erhverv bakker op om undersøgelsens konklusion om, at den nuværende regulering bør opdateres med henblik på at muliggøre anvendelsen af NGT'er. Men hvor undersøgelsen foreslår en målrettet revision af reguleringen af planter, der er modificeret med targeted mutagenesis eller cisgenese, så mener Dansk Erhverv ikke, at denne tilgang er en langsigtet holdbar løsning. Mikroorganismer bør også være omfattet af revisionen. Ellers risikerer vi, at udvikling, innovation flytter udenfor EU til skade EU's konkurrenceevne, og at vi efterfølgende vil stadig vil importere produkter udviklet ved hjælp af NGT'er.
- Dansk Erhverv opfordrer regeringen til at give revisionen af GMO-reguleringen meget høj prioritet i EU, og tage en proaktiv rolle for en modernisering af GMO-reguleringen. Dette er vigtigt for innovationen i den danske biotek-sektor men i høj grad også for at sikre, at fremtidige investeringer i forskning og udviklingen forsat vil være i Danmark og EU. Den industrielle biotek og nye bio solutions er et dansk fyrtårn på Sjælland og øerne, hvilket også er afspejlet i Regeringens nedsatte vækstteam for Bio solutions for Sjælland og øerne og regeringens nye Life Science strategi.
- Det er uklart for Dansk Erhverv hvilke information EU-Kommissionen og Joint Research Center mangler for en grundlæggende revision af GMO-reguleringen videre end blot planter. Derfor opfordres EU-kommissionen til at det præciseres hvilke informationer der

¹ Reuters, 7/1-2021: [England launches plan to ease crop gene editing regulation post-Brexit](https://www.reuters.com/world/uk/england-launches-plan-ease-crop-gene-editing-regulation-post-brexit-2021-01-07/)
<https://www.reuters.com/world/uk/england-launches-plan-ease-crop-gene-editing-regulation-post-brexit-2021-01-07/>

mangler, således sektoren kan bidrage med at tilvejebringe den nødvendige information og det videnskabelige grundlag, for at skabe en ny balanceret regulering for mikroorganismer.

- Endvidere mener Dansk Erhverv ikke, at undersøgelsen har belyst de potentialer, som mikroorganismer, udviklet ved hjælp af NGT'er, har for bl.a. erstatte kunstgødning og kemiske pesticider. Det er ikke bare et område med store vækstmuligheder dels for Danmark men også på tværs af EU, hvor mikroorganismer vil kunne bidrage til EU's klima- og miljø målsætninger. Det skal bemærkes, at udviklingstiden for mikroorganismer er langt kortere end den er for planter, og det er afgørende hurtigt at udvikle de nødvendige bæredygtige løsninger til målsætningerne i Green Deal, Farm to Fork og EU's øgede klimamål. Derfor bør mikroorganismer udviklet ved brug af NGT'er blive omfattet af en målrettede revision af GMO-regulering på lige fod med planter, og mikroorganismer bør være en omfattet af Kommissionens Roadmap, som fremlægges senere på året.

Dansk Erhverv takker for muligheden for at komme med input, og såfremt I har spørgsmål eller ønsker en yderligere uddybning af ovenstående bemærkning, så er I altid velkommen til at kontakte os.

Med venlig hilsen,

Ulrich Bang

Klima- og energichef